

sonra ilk söz Odamız temsilcisine verildi. Kaya Yazgan bu tartışmada ele alınması gereken ana konulara değinerek, Türkiye'de elektronik endüstrisinin ekonomimiz içindeki yerinin çok küçük olduğunu belirtti. Batı ülkelerinden alınan istatistiksel sayılara ulaşmak, silahlanmak ya da emeğin yoğun olduğu bir endüstri kolunda yurdumuzdaki ucuz emeği sömürmeleri için yabancı sermayeyi çağırmak gibi yaklaşımlara karşı çıkılması gerektiğini söyledi ve "Elektronik endüstrimizin amacı, ülkemizin tüm kalkınma ve endüstrileşme çabaları için bir altyapı olmak, sağlıklı endüstrileşmemize yardım etmek olmalıdır" dedi.

ikinci olarak konuşan Doç. Dr. Duran Leblebici, elektronik endüstrisinin tüketim, profesyonel cihazlar ve elektronik devre elemanları olflet'J'* üç bölümde ele alındığını belirtti. Bunlardan tüketim elektronik sektörünün luiciye'de özel sektör için kârlı bir alan olduğunu, profesyonel cihazlar üretiminin ise geniş ölçüde araştırma, nitelikli, eleman gerektiren ve seri olmayan bir üretim olduğunu, özel sektöre kârlı gelmediği için devletçe ele alınması gerektiğini söyledi. Leblebici, devre elemanları konusunda da devletin öncü olmasını, özellikle yarıiletken yapımına yönelik çalışmalara devletin başlamasını önerdi.

Profesyonel cihazlar üretiminin ancak devlet tarafından gerçekleştirilebileceği görüşüne katılan Doç. Dr. Ertuğrul Yazgan elektronik endüstrisinin kurulması için devlete düşen görevin tek bir kuruluş tarafından yüklenilemeyeceğini, ayrı ayrı üniteler ve uzmanlaşmış gurupların koordinel edilmeleri gerektiği görüşünü ileri sürdü.

PTT Araştırma Laboratuvarından Fikret Yücel, yurdumuzda elektronik endüstrisi konusunda on yıllık geçmiş içinde birçok çalışma yapıldığını, önerilerde bulunulduğunu ama bir türlü gerekli adımların atılmadığını, haberleşme cihazları yapan bir kamu kuruluşunun gerçekleştirmediğini hatırlattı. Profesyonel cihaz alanında, temel haberleşme sistemlerini kurmuş ülkelerde bile, haberleşme cihazlarının çok önemli üretim kapasitelerine sahip olduklarını belirten Yücel, ülkemizde kamu ku-

AÇIK OTURUM: TÜRKİYE'DE ELEKTRONİK SANAYİElektrik Mühendisleri Odası istanbul Şubesi, 25 nisanda istanbul Teknik Üniver -sitesi Makine Fakültesi konferans salonunda "Türkiye'de elektronik sanayii, geleceği ve araştırma ünitelerinin durumu" konulu bir açık oturum düzenledi. Prof. Dr. Mustafa Santur yönetimindeki açık o-turuma iTÜ'den Doç. Dr. Duran Leblebici, Çekmece Nükleer Araştırma Merkezinden Doç. Dr. Ertuğrul Yazgan, PTT Araştırma Laboratuvarından Yük. Müh. Fikret Yücel, TBTAk MAE Elektronik Ünitesinden Dr. Toğan Zeren, istanbul Sanayi Odası Genel Sekreteri Refah Ayber, EMO temsilcisi Yük. Müh. Kaya Yazgan konuşmacı olarak katıldılar. Devlet Bakanı Orhan Eyüboğlu, Ulaştırma Bakanı Ferda Güley, Milli Savunma Bakanı Hasan E. Işık ve Adalet Bakanı Şevket Kazan birer telgrafla açık oturuma başarı dileklerini ilettiler.

Prof-. Dr. Santur'un oturumu açmasından

ruluşlarının yıllık haberleşme cihazı taleplerinin 800 milyon TL dolayında olduğunu, bu talebi karşılayacak bir kamu kuruluşunun çok yararlı ve verimli olacağını söyledi. Ertuğrul Yazgan'ın önerdiği gibi farklı ünitelerde profesyonel cihaz üretiminin iyi bir çözüm olamayacağı, üretim konusunun pek dağılmaması gerektiği de PTT Araştırma Laboratuvarı sözcüsü tarafından ileri sürüldü.

TBTAK'dan Dr. Toğan Zeren, daha çok elektronik endüstrisinin önemini ve bu konuda geçmiş yıllarda yapılan çalışmalarını belirten bir konuşma yaptı. Türkiye'de pek çok kişiden zaman zaman duyulan bir yanlış özlem, bir Japonya örneği ne yazık ki Doç. Dr. Zeren tarafından da öne sürüldü : "Savaşın yenik çıkan, endüstrisi yıkık Japonya'nın elektronik endüstrisindeki ilerlemesinden" söz etti konuşmacı..

Açık oturuma özel sektör temsilcisi olarak katılan Refah Ayber, başkanın isteği üzerine kendinden önceki konuşmaların bir özetini yaptı. Özel sektörün kısa dönemde kâr getirmeğe başlayan alanlara yatırım yaptığını kabul eden Ayber, profesyonel cihaz alanının özel sektör için çekici olmadığı görüşüne katıldı. Elektronik tüketim cihazları alanında ise özel sektörün yönlendirilme ve özendirilmesin!, araştırma ve altyapı hizmetlerinin koordin edilmesini önerdi.

ikinci tur konuşmalarda ilk sözü alan EMO temsilcisi Kaya Yazgan, İstanbul Sanayi Odası Genel Sekreterinin önerdiği biçimde bir özendirilmenin, planlı kalkınma döneminde Teşvik Tedbirleri yolu ile uygulandığını ve olumlu bir sonuç alınmadığını belirtti. 1961-71 yılları arasında yatırım indiriminden yararlanan özel sektör yatırımlarının ancak % 2'sinin Doğu Anadoluya yöneldiğini, emredici, denetleyici bir plan olmadıkça, elektronik endüstrimizde sağlıklı gelişme beklenemeyeceğini söyledi. Devre elemanları imalatı konusunda da Kaya Yazgan özetle: "Montaj imalatının başlamasından uzun yıllar sonra , tüketim araçları pazarı milyarları bulunca Türkiye'de kondansatör imal etmek özel sektör için verimli olmaya başlamıştır, günümüzde bunun çabalarını görüyoruz. Ne var ki, elektronik cihazın tasarımı üze-

rinde etkili olan daha önemli devre elemanları, örneğin yarı iletkenler için optimum kapasiteye ne zaman ulaşılacağı belli değildir. Firmalar tasarımları dışardan getirmeğe devam ettikçe, bunların dayandığı yabancı ülkelerdeki teknolojiye uygun yarıiletken taleplerinin Türkiye'de karşılanmasına ekonomik ve teknolojik olarak imkân olmayacaktır" dedi.

Japonya örneğine de değinen EMO temsilcisi, öncelikle Japonya'nın tüm olarak endüstrileşmiş, hem de geçen yüzyılın sonunda ciddi endüstrileşme çabası göstermiş bir ülke olduğuna dikkat çekti. Japon elektronik endüstrisinin geniş ölçüde Amerikan sermayesi ile içli-dışlı olduğunu, önce Japonya'daki, son gelişmelerle de Güneydoğu Asya ülkelerindeki ucuz emeğin sömürülmesine dayandığını, Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarından çok yararlandığını, ikinci Dünya Savaşından sonra da ABD sermayesine dayanıp önemli bir sarfı geçirmedeğini çeşitli örneklerle anlattı. Böyle bir endüstrinin Türkiye için önerilmesinin söz konusu edilmemesi gerektiğini belirtti.

Daha sonra söz alan Refah Ayber'den ilginç bir "özeleştirme" dinledik, İstanbul Sanayi Odası temsilcisi, teşvik tedbirlerinin iyi sonuç vermediği görüşüne katıldığını söyledi. Teşvik tedbirlerinden yararlanmak için gereken koşulların sağlanıp sağlanmadığının hiç denetlenmediğini, bu durumda "bazı sanayicilerin" projelerini teşvik tedbirlerinden yararlanmak üzere hazırladıklarını fakat belgeyi aldıktan sonra bu koşullara uygun yatırım lara ve çabalara girişmediklerini anlattı. Daha sonra söz alan Dr. Toğan Zeren ise, Japonya'yı Türkiye için bir örnek olarak vermediğini söyledi, ama hemen ardından bu kez Hindistan'ı ileri sürdü. Hindistan'da bir elektronik endüstrisi koordinasyon komitesi kurulduğunu, komitenin kararlarının uygulanması ile çok olumlu sonuçlar alındığını belirterek, ilk adım olarak böyle bir komite kurulmasını önerdi.

Çok sayıda iTÜ öğrencisi ve Odamız üyelerinin izlediği, üç saati aşan bir süre devam eden açık oturum, Prof. Dr. Mustafa Santur'un konuyu özetleyen kısa bir konuşmasıyla son buldu.

